

NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő:
Kurkó György
Bejegyezve a brassói törvényszékben G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezett: Cenzura Militára
a Presel sub No. 1437. 7. X. 1944

bűnös tétlenség

A Magyar Népi Szövetség irodáját megölték azoknak a hozzátartozói, akik rendőrség hibájából jogtalanul elvagy el akarnak vinni a szászokkal. Ez alkalommal nagy beiratkozás. Az utcán itt-ott megjegyzéseket a magyar szervezetről, a lapok egy más demokratikus szervezetekről, most mutassák meg, hogy tudják-e a bűnös tétlenséget!

Ez az első eset, amikor egyesek között, nagyon sokan — egy egész — a demokrácia szervezeteitől a segítséget. Mert nemcsak ezt az hívó igazságtalanságot nyelték el az utas 23-ika óta — azelőttől már beszélt — a dolgozó tömegek. Irigytól kifosztják az országot. Tegyükben lövöldöztek a magyar detákrá, egy bukaresti külvárosban nemrégiben román munkásokat püfölte egy altiszt. A szakszervezeti elvt el akarják gáncsolni. A kisipar nem tudnak dolgozni nyersanyag. A kereskedők a gyárosok erőszakterkedéseire panaszkodnak, a főző már nem is panaszkodik, csak szorítja a kezét. A munkatáborok nyiladók segítségért kiáltanak az hasztalanul. A nyugdíjasok... de lytassuk a felsorolást?
Etel baj, nyomorúság, felháborító éles, a demokráciát megcsufoló alkílt orvoslásért. Háború van, de minden, nagyon sok minden másképp — ma és a jövőben.

hogy ezen a rengeteg bajon nem külön-külön és egyénileg segíteni. Nesvári és a brassói események gyöbélául közös. Nem történt meg az szervezet megtisztítása a fasizta elem és egyes egyenruhás urak úgy hogy még nem lehet. És amíg lehet, csinálják. Miért ne csinálnak? Hí az áldozatok csak akkor rohannak porodott nyilatkozatokat aláírni, mi-e ő házik és, mikor saját becses zenek esett baja — de ha a szomszárte a bántalom? Vagy a közösséget? minek keverjem magam kellemetbe... vagy minnek vegyem ma a a legkisebb fáradságot?
m élünk egyéni elszigeteltségben, a Neander-völgyében kóborló ősem. Sorsunk egymásával függ össze, a ges bajok rendszerint egy csoport re egyszerre csapnak le, a társai, gazdasági vagy nemzetiségi sérel egyaránt. A bajok pedig a felületes elő előtt sokszor láthatatlan kapál fűződnek egymásba. Gyökerük en mély és közös.

augusztus 23. óta sokan, nagyon son megértették az időknek ezt a paran. Így sorakozott fel a Nemzeti Dea. Arcvonal mögött a nép hatalmas a. De még mindig erős a télenke a föltrehúzódók csapata, azoké, akik látják be, hogy tétlenségük bűn és maguk alatt vágják a fát. Még minnannak, akik „nem politizálnak”. — is: csak kávéházban és bor mellett zúlnak s csak akkor nem, mikor egy munkával, egy kis megértéssel és be tétel ki kellene állni „politizálni”. ezkedni, vagy felvonulni sors társai.

pontosan számot vetnénk a multat, megek minden kis csoportjának és nének magatartásával, alighanem ki line, hogy a közömbösek nagy tá tette lehetővé a fasizmust, a háborút tömegmészárlásokat. Most arról van hogy a multat örökre eltöröljük és többé visszatérni ne engedjük. Ezt g csak úgy lehet, ha a tömegek még an fokozzák tevékenységüket, ha

A selejtező bizottság hazabocsátja a „tévedésből” németnek minősített magyarokat

A MNSZ központi vezetőségének nyilatkozata

Legutóbbi lapszámainkban több cikkben is foglalkoztunk a romániai németek munkaszolgálatának a magyarságot érintő kérdéseivel. Ez alkalommal feltártuk a németekkel „összetévesztett” magyarok helyzetét és igyekeztünk minden vonatkozásban megvilágítani az ennek kapcsán felmerülő kérdéseket is.

Mint hogy azonban az egyre szaporodó esetek nyomán mind több és több utalás történik a Magyar Népi Szövetségre, felvilágosításokért fordultunk a MNSZ. központi irodájához, ahol a következőket jelentették ki:

A MNSZ-hez már a német lakosság összeírásakor számos panasz érkezett, hogy a névsorra több olyan magyart is felvettek, akiknek semmi közük a német-séghez. Főleg pedig, hogy az összeírást végző román rendőrségi közegek nem akarták figyelembe venni a bemutatott igazoló iratokat és így igen sok esetben valósággal hozzájárultak ahhoz, hogy „tévedések” adódjanak elő. Mindenesetre jellemző ezekre a „tévedésekre”, hogy a németeknek felírt magyarok feltűnő nagy számban a MNSZ. vezetőinek sorai-

ból kerültek ki. Ez a sok szükségtelen „fél-reérés” végül is olyan méreteket öltött, hogy a MNSZ. szükségesnek tartotta a közbelepést. Így aztán küldöttség járt el mind a helyi, mind a fővárosi illetékes hatóságai közegeknél.

Ma már a tévedések nagy részét sikerült kiküszöbölni és a selejtező bizottság elengedte mindazokat, akik igazolni tudták és igazolták, hogy valóban magyarok. Az ilyen szerű tévedéseket, ha még a jövőben is előfordulnának, ugyanez a selejtező bizottság orvosolni fogja.

Ki kell azonban hangsúlyoznunk, hogy vannak olyan magyarok is, akik az elmúlt önkényuralom idején megtagadták magyarságukat és németeknek vallották magukat. Legtöbbször ezt nem is gazdasági kényszerből tették, ahogyan ezt utólag bizonygatták, hanem, mert olyan lelki közösséget éreztek a hitlerista eszmékkel, hogy magyarságukat is odadobták, ha így még teljesebben beolvadhattak a fasizmus-ért való önfeláldító lelkesedésbe. Ezeknek természetesen vállalniuk kell a sorsot, melyet maguk választottak.

A Magyar Népi Szövetség részéről

többször is hangoztatták — először, vagy a sajtón keresztül —, hogy minden becsületes és idegen érdekek szolgálatába el nem szegődött magyarnak ebben a demokratikus szervezetben a helye. Azt azonban, aki a MNSZ. magatartását és munkatervét — amely egyébként azonos a Nemzeti Demokrata Arcvonal munkatervével — nem vallja a magáénak, a Magyar Népi Sz. nem igazolhatja. Az ilyen magyarok népünk árulói voltak a multban és árulói a jelenben is. Ezeknek az egyéneknek meg kell érteniük, hogy a MNSZ. minden lépése a népi közösségi érdekképviselet jegyében történik. A MNSZ. nem nyújthat tehát semminemű kivételes védelmet azoknak, akik nem vállalják népükkel a sorsközösséget. Ne kérjenek tehát tőlünk segítséget és védelmet, hanem várják onnan a segítséget, ahova tartozóknak érzik magukat.

Azoknak az ügyekben, akiket már elvitetek Brassóból, szintén történt intézkedés. A neveket lajstromra vette a MNSZ. és távbeszélőn közölte a lajstromot Bukarestben azokkal a hatóságokkal, amelyek végső fokon intézkednek ebben az ügyben.

A keleti arcvonalon

A németek nem tudják feltartóztatni az előretörő szovjetcsapatokat

A Dél-Lengyelországban megindult szovjet offenzívánál egyidejűleg támadásba kezdtek Szlovákiában a 2. és a 4. ukrainai hadsereg csapatai. A szovjetjelentések a multban már többször utaltak a lengyelországi és a szlovákiai hadműveletek összefüggésére. A Duklai-hágótól északra Konyev tábornok 1. ukrainai hadserege és a Duklai-hágótól délre Petrov tábornok 4. ukrainai hadserege összefüggő arcvonalat alkot Lengyelország és Szlovákia között. A szovjetcsapatok jelenleg folyó szlovákiai hadművelete a kelet-Szlovákiában harcoló német erők elvágására irányul. E terv végrehajtására három irányból támadnak a szovjetcsapatok. A Garam-folyó völgyében Lévatól északra Aranyosmarót és Ujbánya irányában, Ujbányáról vezet a vasút Selmecbánya és Zólyom felé. A másik támadási irány Ipolyásigótól északra a Korpona-Selmecbánya vasút ellen. Az északra vezető harmadik utat Losoncól a napokban nyitották meg a szovjetcsapatok. Mindhárom felvonulási út Körmeőbánya-Ruttka vasútvonal irányában vezet. Ruttkánál ágazik el a kassai vasút, mely egyetlen visszavonulási útja a kelet-Szlovákiában harcoló német csapatoknak. Ruttka a Jablonkai hágótól 50 kilométerre van. Krakkó és Jablonka között pedig 100 kilométer a távolság. Könnyen megvalósulhat tehát a két szovjetsereg egyesülése és a Visztulától délre és a Kárpátok-

ban álló német seregek bekerítése. (Moszkva.) Konyev tábornok 1. ukrainai hadserege tovább halad Szilézia irányában. Az áttörés középső részén a szovjetcsapatok átkeltek a Mierzava-folyón és elfoglalták Wodzisław városát, mely 90 kilométerre van a német határtól. Krakkó ellen már észak-keleti irányból is támadnak a szovjetcsapatok, egyes élkötelek be nyomultak Wielki Ksiaz városába. Kielctől nyugatra a Plica-folyó irányában

nyomulnak előre az 1. ukrainai hadsereg csapatai. A németek mindent megkísérlelnek, hogy feltartóztassák az előretörő szovjetkötteleket, de kísérletük hiábavalónak bizonyult. Kielc városa mellett a németek egy teljesen friss páncélos hadosztályt dobta a harcba, de nagyrésze megsemmisült. A pénteki és szombati harcok során a szovjetcsapatok 116 harckocsit, 370 ágyút és 1000 tehergépkocsit zsákmányoltak.

Offenziva Keletporoszországban

(London.) Hallensleben német katonai szakiró a keleten megindult szovjet támadással kapcsolatban kijelentette, hogy a példátlan erejű, minden apró részletig kidolgozott támadás a német hadvezetőséget a rég alkalmazott rugalmas hadvezetési kényszerítette.

(Kossuth-rádió.) A szovjetjelentésekkel ellentétben, melyek csak helyi harcokról számolnak be a dél-lengyelországi hadműveletben kívül, a német rádió közölte, hogy megindult a szovjetoffenziva a keleti front egész hosszúságában. Súlyos harcok tombolnak Varsótól északra Narewnál, a Visztula és Narew folyók összefolyásánál, valamint Varsótól délre War-kánál. A szovjetcsapatok a Plica-folyó mentén törnek Lodz irányában. Kelet-Poroszországban szintén megkezdődött a

szovjet támadás Ebenrond és Obenheim körzetében.

(London.) (Kossuth-rádió.) A párisi rádió a szovjetoffenzívával kapcsolatban kijelentette, hogy a 2400 kilométer hosszúságú keleti front elsőrendű arcvonalnak számít, mert a legnagyobb német erőket köti le és, mert a megindult támadás Németország központja ellen irányul.

(London.) A Daily Telegraph a keleti szovjetoffenzíváról a következőket írja: Világos, hogy a most megindult szovjet-hadműveletek még nem bontakoztak ki teljes nagyságukban és a német hadvezetőség számára egyelőre titok marad, hogy Sztalin marsall melyik irányban akar döntő csapást mérni a keleti arcvonalon harcoló németekre.

(Moszkva.) Budapestén a német csapatok szívesen védekeznek a belvárosban. A reménytelen harcokra való tekintettel a németek mind nagyobb számban adják meg magukat, a legutóbbi három nap alatt 8600 német került fogságba. A Vilmos-szászár-úton és az Andrássy-úton súlyos harcok tombolnak.

még fegyvermezeiben és teljes számban mozdulnak meg a demokráta szervezetek mozgósítási felhívására, ha érzik összetartozásukat térbeli és nemzetiségi választófalakon keresztül is — ha érzésben és tettben megvalósítják a dolgozó és szenvedő

emberiség összetartását. Mert amikor itt a baj, akkor már sokszor késő. Már nincs idő lenyulni a baj igazi gyökereig és mindenki a maga bőrére érezheti a bűnös tétlenség okozta csapást.

A román-magyar sorsközösség az események tükrében

Mit ír a román demokrata sajtó

Rövid időközben két cikk is megjelent a „Scanteia”-ban, az épülő új demokrata Magyarországról és a román-magyar viszony jövő alakulásának kilátásairól.

„A román-magyar kapcsolatok” címen Constantinescu Miron tesz hitet a román-magyar közeledés szükségessége mellett. A cikkirő abból indul ki, hogy Balcescu, az ismert román történelmi Erdélyt mindig a szabadsáért és az igazságért folytatott harc bástyájának tekintette. Ennek az állásnak a helyességét igazolják a szabadságharcosok, akiket Erdély adott a multban és ugyanezt igazolja a jelen is. Az északerdélyi helyzet alakulása példamutató e tekintetben. Hitler és Szálasi leigázó hadseregének elűzése és a Maniu Iuliu-bandáknak az elkövetett büntények miatt történő kivégzése után újra megkezdődött a termelő munka. Ez a munka a népek közötti testvériség és termékeny együttműködés szellemében folyik.

A cikkirő szerint, a magyarok és a románok közötti együttműködés hozzájárul a béke megőrzéséhez Európának ezen a részén. Ezt a felfogást megerősítette Miklós Béla magyar tábornok-miniszterelnök nyilatkozata is. Idézi a magyarországi Kommunista Párt együttműködési tervéből a következőket: „Magyarország demokratizálása szorosan összefügg a demokrata külpolitikával. Eppen ezért ki kell irtani annak a külpolitikának a gyökereit, amely a hódító Németország oldalára állított minket és egy negyed évszázad alatt immár másodszor sodorta az országot a katonai katasztrófa és a nemzeti összeomlásba. Szakítanunk kell a magyar imperializmus rögeszméjével és Nagy-Magyarország reakciós álmaival. Ez azzal az eredménnyel járt, hogy Magyarország német gyarmattá, a magyar nép pedig a németek szolgáivá szülyedt.

Constantinescu Miron felel, hogy miatt a demokrata Magyarországon ilyen kijelentések történnek, Maniu alsó-felmegyei hívei azt hirdetik, hogy „közöttünk és a magyarok között csak a kard dönthet” és hogy „utasítsátok vissza azoknak tanácsait, akik a magyarokkal való testvériségre buzdítanak”.

A „Scanteia” cikkirője hangoztatja, hogy mindig küzdeni fognak a reakciós magatartás ellen, miután ez a politika nem a széles román népretegek óhajta-sából fakad. A román népnek semmi közösége nincs ezekkel a körökkel, mert a román nép szabad és demokrata Romániát akar. A cikkirő ezután így folytatja:

A magyar nép eltöklött szándéka, hogy harcoljon saját fasizmusa és saját sovinizmusa ellen. Ezt behozni a gyakorlatban is a magyar kormány nyilatkozatai és intézkedései révén. Nekünk is szilárdan kell haladnunk a párhuzamos uton és fel kell számolnunk sorainkban a fasizmus és sovinizmust. Csak így teremthetjük meg az új legkört a Duna-medencében. Csak akkor tisztulhat meg az egész, ha eltűnnek a nemzeti gyűlölet magvetői és a román és magyar nép közös erőfeszítéssel megsemmisíti a megszállásokra való felbujtókat. Ekkor lehet majd az északerdélyi szoros és termékeny együttműködést kimélyíteni és kiszélesíteni. A népeink között álló „évezredes viszály”-t így jó egyetértéssel és tartós barátsággal lehet helyettesíteni.

A második magyar kérdéssel foglalkozó cikk azt fejtegeti, hogy nemcsak a magyarok, hanem a románok is türelmetlenül várják a megköendő magyar fegyverszüneti egyezmény közzétételét. Ez az okmány a magyar bel- és külpolitika próbaköve lesz és nagy mértékben ettől függ majd a Duna-medence sok megpróbáltatást látott nemzeteinek jövője. A cikk hangsúlyozza, hogy Debrecenben a nép-kormány alakult meg és a Vörös Hadsereg porólycapására volt szükség, hogy szétmorzsolja a magyar népet lánccaló igazságtalan rendszert. A katonaruhába öltözött román parasztnak és munkásnak alkalma nyílik, hogy találkozzék a magyar paraszattal és munkással. Sorsuk erősen hasonló volt, mert mindkettőjüket ki-

Az országos szakszervezeti vezetősé harcot hirdet a szakszervezeti törvény megvalósításáért

A két régi párt ellenjavaslata ellátja a köztisztviselőket a szervezkedéstől és az ügyességi tesztől függővé a szakszervezet megalakítását

(București.) A Romániai Egységes Szakszervezeti Mozgalom szervezőbizottsága a következő közleményt adta ki:

Még 1944 szeptemberének első napjaiban beadványt terjesztettünk dr. Marinescu tábornok, akkori munkaügyi miniszter elé. Ebben rendelő-törvény kibocsátását kértük, amely elismeri az újonnan létesített szakszervezetek törvényes létezését. A munkaügyi minisztérium, a szervezőbizottság kérésére, egyszakaszos törvénytervezetet készített, amely szerint az ismét megalakított szakszervezeteknek — az új törvény megalkotásáig — minisztertanács határozat útján megadják a jogi személyiséget. Ezen tervezeten kívül más törvénytervezetek is benyújtásra kerültek, köztük a Romániai Egységes Szakszervezeti Mozgalom tervezete.

Mindezek a benyújtott tervezetek nem váltak törvénnyé a politikai helyzet és az első kormányok bizonytalansága miatt.

Annak a kormányának a megalakulása után, amelyben a Nemzeti Demokrata Arcvonalnak hat miniszteri tisztsége van, köztük a munkaügyi is, Lotar Radăceanu elvtárs jelenlegi munkaügyi miniszter felkérte a szakszervezet szervezőbizottságát, hogy terjesszen be neki egy szakszervezeti törvényjavaslatot.

A tervezet elkészült. Magában foglalja mindazt, amit az új politikai helyzet augusztus 23-ika után beiktatott szabad és demokrata rendszer megkövetelt. Ezt a tervezetet a Munkásegységfront, a Nemzeti Demokrata Arcvonal, valamint a munkaügyi minisztérium mellett működő tör-

vényvéleményező bizottság teljes egészében magáévá tette.

Lotar Radăceanu elvtárs, munkaügyi miniszter, a tervezetet végleges alakjában még 1944 december hónapban beterjesztette jóváhagyás végett a minisztertanácsnak.

A mi és az egész közvélemény megelégedésére, a két úgynevezett „történelmi” párt, a nemzeti parasztpárt és a liberális párt, visszautasította a tervezetet. Kérték, hogy azt miniszterközi értekezleten vitassák meg.

Az első értekezleten a két párt miniszterei ellentérvetettel jöttek, amely: 1. Elnyomta a köztisztviselők szakszervezetbe való tömörülésének jogát; 2. Megadta a jogot, hogy egyazon iparágban, aki csak akar, bármennyi szakszervezet alakíthasson; 3. Csak azok a szakszervezetek ismerhetők el, amelyek az ügyesség meg-
felelő véleményezését bírják.

A törvénytervezet, amely ezen javaslatokat tartalmazza, teljesen megsemmisíti a köztisztviselők szervezkedési szabadságát, noha az alkotmány minden állampolgár részére biztosítja ezt a jogot. Mindezekkel azonban a tervezet a szakszervezeti egység szétrombolását célozza, megadva a jogot bárkinek, hogy ugyanabban a helységben bármennyi szakszervezetet alakíthasson. A tervezet elveszi az Általános Munkásszövetségtől és a munkaügyi minisztériumtól a szakszervezetek elismerésének jogát és a szakszervezeteket az ügyesség, vagyis a fő ügyész véleményezéséről teszi függővé.

A Romániai Egységes Szakszervezeti Mozgalom szervezőbizottsága meg a két párt, a liberális és a nemzeti parasztpárt által javasolt ellentérvetettel, amely elutasítja azt és kéri a törvénnyel:

hogy teljes egészében fogadja el a munkaügyi minisztérium által javasolt törvénytervezetet, amely biztosítja az alkalmazottak szervezkedési szabadságát beleértve a köztisztviselőket is és biztosítja a szakszervezeti mozgalom egy-
esztől a szervezőbizottsága a következőket rozza:

1. Kéri az összes köztisztviselőket, harcoljanak teljes elszántsággal a szervezkedési szabadságukért, maguk tudva az egész szervezett munkásságot.

2. Elszánt harcra hívja fel az összes munkásságot azért, hogy a munkaügyi minisztérium által javasolt törvénytervezet törvénnyé váljék.

3. Megadja a legteljesebb támogatást a Nemzeti Demokrata Arcvonal miniszterei munkájukban, amelyet Románia a demokrácia és szabadság meg-
tartása érdekében végeznek.

4. Felhívja az ország összes szakszervezetit, hogy gyűléseiken olyan határozatokat szavazzanak meg, amelyek követik a munkaügyi minisztérium által javasolt szakszervezeti törvénytervezet törvény-
megvalósítását.

A Romániai Egységes Szakszervezeti Mozgalomszervezőbizottsága

A brassói magántisztviselők szakszervezetének közgyűlés

(Brassó.) A magántisztviselők most megtartott közgyűlésén valamennyi szakmabeli alkalmazott megbizottja részt vett. A nagyvállalatok közül az Astra, Metrom, Malaxa, Gummingyár stb., valamint a pénzügyi, közlekedési, kereskedelmi utazók, az ifjúság és a női tisztviselők kiküldött megbizottjai voltak jelen.

A közgyűlést Vasilicoi Enache (Metrom) nyitotta meg, aki a szervezeti magántisztviselők nevében üdvözölte Baciu Jean-t, a Szakszervezeti Mozgalom szervezőbizottságának kiküldöttét és Elefterescu-t, aki a gyűlésen a szervezeti bizottsági tisztviselőket képviselte. Miután rámutatott a közgyűlés céljaira, átadta a szót Köpf Márton szakszervezeti titkár-nak.

Rohamosan szervezkednek a magántisztviselők

Köpf Márton titkár beszámolójában rámutatott a szervezeti magántisztviselők eddigi kiharcolt eredményeire. 1944 szeptember 10-e óta, tehát alig 4 hónapja szervező munka után, a brassói magántisztviselőknek több, mint 60 százaléka tömörült szakszervezetbe. Elnök színekké változott a szakszervezeti egység rendkívüli fontosságát és kiméletlen harcot hirdetett a szakszervezeti egység megbontói ellen. Lelkes szavakkal hívta fel a megjelenteket a termelés minden erővel való fokozására, mert — mondotta — csak ilyen módon állíthatjuk helyre gazdasági életünket, támogathatjuk a fasizmus megsemmisítéséért vívott háborút. Kiméletlen harcot hirdetett a szabotálók és üzérkedők ellen és követelte, hogy leplezzék le és tisztítsák meg az országot a hitlerizmus ügynökeiről.

Baciu Jean a szervezőbizottság üdvözlését tolmácsolja. Beszédében a szakszer-

vezeti nagygyűlés rendkívüli fontosságát fejté ki, majd rámutat a munkásság és értelmiség közös céljára, melyet csak a legszorosabb együttműködéssel lehet elérni. Felhívja a figyelmet az árnyéktörekre és üzérkedőkre. Kéri a jelenlevőket, hogy teljes erejükkel harcoljanak olyan törekvés ellen, ami különösen a „történelmi” pártok ügynökei részéről fenyegeti a szakszervezeti egységet. Beszéde végén az „Aurora” népi szövetséget támogatását kéri.

Vita n Teodor a „Malaxa”-üzemek üdvözlését hozza.

Elefterescu a bírósági tisztviselők kiküldötté, a köztisztviselők üdvözlését tolmácsolja. Beszédében rámutat a köztisztviselők megalázó helyzetére és nehézségeire. Nekünk is megvannak a bajaink — mondotta — és nekünk is vannak követeléseink. Velünk senki sem törődött, a reakciós elemek igyekeznek a szakszervezeti egységet megbontani. Bejelenti, hogy a köztisztviselők is kiküldik az országos nagygyűlésre megbizottjaikat Elefterescu és Ionescu köztisztviselők személyében, ahol előterjesztik a köztisztviselők minden sérelmét.

Államok és a pénzügyi szervezeteket!

Bizdideanu Ion a banktisztviselők nevében emelkedik szólásra. Minden erőnkkel a magántisztviselők szakszervezetének továbbfejlesztésén dolgozunk — mondotta — és együtt harcolunk a szakszervezeti egységbontói ellen. A jövőben nem ismétlődhetik meg az 1923 évi kolozsvári nagygyűlés példája. A pénzügyi szervezetek az ország gazdasági életében mindig nagy szerepet játszottak. Hogy az ország gazdasági életét újjászervezhessük,

és végleges célunkat elérhessük, szükség van a nagy pénzügyi intézetek államosítására, mert csak ilyen módon biztosíthatjuk földműveseinknek gazdasági gépeket, iparcikkekkel való ellátását, valamint mindennapi kenyerét, az üzérkedés fékezését és a termelés minden vonalának emelését. A bankok kötelességét, hogy az ország érdekében kihelyezzék Prialnic Hermina a növénytermesztés vékenységéről számol be. Az országos nagygyűlés fontosságáról beszélt, a következőket mondja: Az eddig semmi be nem tartott asszonyoknak most először van alkalomuk nyilvánosság előtt jogiért kiállni és védelmére kiharcolni. A nagygyűlés az első alkalom választásra és választásra a nőknek. Mindezeket a jogokat a szervezkedés útján értük el.

Kiket küldenek ki az országos nagygyűlésre

Az ifjúság eddigi szervezkedését és vékenységét Acker Magda tárta fel részletes beszámolójában. Az országos nagygyűlés fontosságát az ifjúság szövegéből méltányolta. Kéri, hogy az ország a szakszervezet keretein belül kitönsön sportszervezeteket és hasonlítsa hozzá a havasi menedékházakat a szakszervezeti ifjúság rendelkezésére bocsátás.

Vasilicoi végül kéri az új vezetőbizottság elismerését, mely a következők alakult: Elnök: Negrescu Nicolae (Astralelnökök: Vasilicoi Enache (Metrom), tala Teodor (Malaxa), Simion (üzleti Titkárok: Köpf Márton és Petracea (Könyvelő: Bizdideanu Ion. Felügyelőbizottsági tagok: Iancu Aurel, és Florin. Bizottsági tagok: Scridon Leon, I. nedek Sándor, dr. Kummer, Löbl Sar. Temesváry Ödön, Verzár István, Ad Magda és Prialnic Hermina.

Az országos szakszervezeti nagygyűlésen a szakszervezeti Köpf Márton, Metrom-ot Scridon Leon, az üzleti alkalmazottak Simion, az Astrá-t Tolpegi Alexandru és Negrescu Niculae, a bankokat és a Malaxa tisztviselőket egy megbizott, míg az ifjúságot Acker Magda képviseli.

A közgyűlés a határozati javaslat elfogadásával ért véget.

fosztották, elbolondították, erőszakkal elhurcolták ágyutömléknek a Szovjet-szövetség végtelen mezőseire. A cikk hangoztatja, hogy a román és a magyar nép történelem folyamán többször kereste már a kibékülési utját, de mindannyiszor megakadályozták, hogy ezen az uton haladjon. Ezúttal azonban kivételes alkalom adódik, hogy a román-magyar viszonyt új alapokra helyezzük. Miután idé-

zi Magyarország demokrata alapon történő újjáépítésének tervét, a cikkirő felhívja, hogy ugyanilyen feladatok állanak jelenleg a román nép előtt és ezért a Duna-medence népei között a termékeny együttműködést azzal lehet megvalósítani, ha Romániában a románok, Magyarországon pedig a magyarok kölcsönösen ki-
tűrik országukban a sovinizta és fasizta törekvéseket.

Az állam vagy a nagytőke keres a kölcsönön

Csak az egész gazdasági élet átszervezésével lehet elkerülni az összeomlást

A fővárosi „Scanteia” egyik legutóbbi számában Zaharia Ilie, a lap közgazdasági szakértője cikket ír „Nemzeti Újjáépítési Kölcsön, vagy aranyárusítás” címen és komoly, helytálló bírálatot mond a kölcsönkibocsátás rendszere fölött. Zaharia Ilie kimutatja: a kölcsön lehetővé teszi, hogy a gazdag emberek újabb aranykészletet halmozzanak fel, anélkül, hogy ezzel megoldanák az áremelkedés megátolódásának halasztatlanul sürgős kérdését és a többi nagyfotosszerű gazdasági kérdéseket. A cikket teljes egészében közöljük:

A kölcsönt, amelyet olyan hangzatosan a „Nemzeti Újjáépítési Kölcsönének” neveztek el, néhány óra leforgása alatt lejegyezték. A bankok pénztárlablakai előtt összegyűlt tömegnek néhány órai hiábavaló várakozás után eredmény nélkül kellett távoznia, mivel a hitelintézeteknek kiosztott aranyrész teljesen kimerült. A pénzügyminisztérium tehát teljes sikert aratott. Legalábbis így tűnik az első pillantásra. Ha azonban tüzetesebben elemezzük a dolgot, rájövünk arra, hogy a kölcsön csak azoknak jelentett sikert, akiknek idejében sikerült jegyezniük, vagyis csak a nagy tőkéik felett rendelkezők számára jelentett sikert és ragyogó üzletet. Bizonyítsuk be ezt az állításunkat a kölcsönkibocsátás körülményeinek felfedezésével.

A kölcsön kibocsátásakor abból az elvből indultak ki, hogy az államnak a kölcsön fedezése érdekében nem kell a gazdagok hazafiságához és megértéséhez fordulnia, jöllehet ezek paragon heverő tíz és száz milliót fölött rendelkeznek. hanem érdekeikre kell hivatkozni olyan előnyök kiállításával, amelyek vonzóerőt gyakorolnak rájuk. Így nyújtották azt az előnyt nekik, hogy a Napoleon arannyal egyenlő értékű aranypénzt vásárolhatnak. A pénzügyminiszter felhatalmazást kapott, hogy megállapítsa az aranypénz árát és azt az összeget, amelyet kölcsönként le kell jegyezni, hogy valaki megszerezze a jogot egy arany emlékérem megvásárlásához.

Az emlékérem árfolyamát 15 000 lejben, a legjegyzendő összeget pedig 50 000 lejben állapították meg. Egy állampolgár tehát 65 000 lejért egy 50 000 lej értékű járadékpapírt vásárolhat és egy aranyérmét 15 000 lejes áron. Már első pillantásra világosan kitűnik az a szándék, hogy a lejegyzésnél kiküszöböljék a kisemberek megtakarított pénzét, akik így nem részesülhetnek a kölcsönjegyzés előnyeiben.

Nem kölcsön, hanem aranyeladás

Mi történik azonban? A szabad piacon egy Napoleon aranyat, amely egyenlő értékű az emlékéremmel, 50 000 lejért árulnak. Ha feltételezzük, hogy a kölcsönkötvény lejegyzője még olcsóbban is, mondjuk 50 000 lejért adná el az emlékérmét, még mindig a zsebében marad a 15 000 lejes különbözet és az 50 000 lejes kölcsönkötvény. Ezt a kölcsönkötvényt pedig a kölcsönkibocsátási törvény értelmében 30 000 lejért azonnal be lehet váltani a Nemzeti Banknál. Így tehát akár melyik kölcsön-lejegyző, aki 65 000 lejért megvásárolja a kötvényt és az emlékérmét és azt eladja legalább 30 000 lejért, egyetlen tollvonással legalább 15 000 lej keresett. 1 millió emlékérménél, amennyit a kölcsönlejegyzési törvény előír, a lejegyzők legalább 15 milliárd lej kereshetnek.

Ilyen körülmények között természetesen senkit sem lehet meg h a kölcsön jelentős sikert aratott. Valójában tehát az egész kölcsön az aranyeladásra szorítkozott, amelyet közvetlen úton is meg lehetett volna tenni, anélkül, hogy olyan nagy szervezésre lett volna szükség és anélkül, hogy az állam kénytelen lett volna kötelezettségeket vállalni. Mert ilyenformán, eltekintve attól a ténnytől, hogy az állam nélkülözi az árba bocsájtott aranyat, viselnie kell az 50 milliárdot kitevő kötvénycsomag törlesztését az ehhez járuló kamatokkal. A nemzetgazdaság sokkal előnyösebb helyzetben lett volna, ha egyha ezt az

egy millió aranypénzt, vagyis közel 50 000 millió lej nyersanyagok és gépek behozatalára használták volna fel.

A pénzügyminisztérium azzal érvel, hogy a kölcsön útján körülbelül 60 milliárd lej vonnak ki a forgalomból és így megtekezik a terméketlen tőkék árubeszerzési hajszáját. Ennek következménye pedig az árak állandó emelkedésének meggátolása lesz. Ez a felfogás azonban teljesen téves.

Igy nem lehet letörni a drágaságot

Az árak nem a jelenleg forgalomban lévő papírpénzmennyiség miatt emelkednek, hanem az áruhiány következtében, valamint azért, mert nem ellenőrzik hatáson a termelést és a termékek árusítását. A forgalomból kivont sok milliárd lej egyáltalán nem befolyásolja az árakat sem pedig a kínálat és kereslet törvényét. Ezt a pénzt nem a nemzetgazdaság rendszeres körforgásából vonják ki, mivel olyan elrejtett és renyhe pénzről van szó, amelyet úgy tekinthetünk, mintha a Nemzeti Bank

ki nem bocsájtotta volna azt. Ennek a pénznek a forgalombahozatala az állam részéről a kölcsönjegyzések után, ugyanazt a hatást gyakorolja, mint egy új pénz-kibocsátás.

Felhozták továbbá érvként a kölcsön mellett azt is, hogy az aranyárusítás csapást mér a fekete tőzsdére és a Napoleon arany árfolyamának leszorításával megerősíti a nemzeti pénzgazságot. Az aranypénz fekete-tőzsdéi árfolyamának alakulása a kölcsönjegyzés napján azonban azt mutatja, hogy ez az indoklás teljesen téves. A kölcsönkibocsátás napján a Napoleon arany fekete árfolyama 56 000 lejről 50 000 lejre esett, de néhány órával később ez az árfolyam újra 55 000 lejre emelkedett. Nyilvánvaló, hogy egymillió emlékéremnek az állam részéről történő eladásától sem befolyásolta az arany árfolyamát. Ezzel szemben alkalmat nyújtott a nagytőkéseknek, hogy újabb aranykészletet halmozzanak fel, amelyet aztán a nemzetgazdaság kárára külföldre szállítanak.

A kölcsön tehát nemcsak hamis elképzelés, hanem téves számítás is épült E kölcsön kibocsátása egyidejűleg rávilágít egy nagyvonalú gazdasági elképzelésre és a román közgazdaság alapvető útjait tartalmazó tervének a hiányára. Románia nehéz kérdéseit nem lehet kölcsönökkel megoldani még akkor sem, ha egy kedvezőbb feltételek között történik a kölcsönkibocsátás és nem teszi szükségessé az aranykiadásitást. Ha ezt a politikát folytatjuk továbbra is, egy vagy két hónap múlva, amikor kimerül az oxigéntartály, amelyet egy földközi betegnek adnak, újabb kölcsönre, újabb aranykiadásra lesz szükség. Az ország gazdasági életét csak a román nemzetgazdaság valamennyi ágának komoly ellenőrzésével, a hitelintézetek és a kulcsiparok államosításával, az áruforgalom ellenőrzésével és a földosztással lehet rendes mederbe terelni. Csak így lehet megállítani a gazdasági összeomlást, amely felé az ország gyors léptekkel halad és amelyet mindenáron el kellene kerülni.

Hogyan folyt le a majlátfalvi véres csendőrtámadás

A hatóságok el akarják fojtani a demokratikus szervezkedést

(Temesvár.) Tegnap lapunkban beszámoltunk arról a megdöbbentést keltő vérengzésről, amelynek a bánsági Majlátfalván halálos áldozata is volt. A „Szabad Szó” most ideérkezett példányai újabb részleteket közölnek a felháborító eseményről.

Amint a „Szabad Szó” beszámolója kiderült, a temesvári csendőrszárnyparancsnokság azért rendelte el a falu körülzárását, mert az őrmester olyértelmű jelentést tett felsőbb hatóságának, hogy a falusi demokratikus szervezkedés során a Magyar Népi Szövetség helyi szervezete — „fasiszta propagandát folytat”. Ennek a hamis jelentésnek alapján tartóztatták le a Majlátfalvi demokratá magyarokat és s ebből következtek a véres éjszakai események, amelyeknek eddig egy halálos és több súlyosan sebesült áldozata van.

Az előzetes vizsgálat során megállapítást nyert, hogy fegyvert csak az őrmester és az előrehant csendőrök használtak, a küldöttség egyetlen egy tagja sem használt fegyvert. A küldöttség kérte a csendőrlégió helyi képviselőjét, vétesse őrizetbe a hivatalos vizsgálat lefolytatásáig is a terrorista őrmestert. Ennek megtörténtéről még nincs értesülés. Tény ezzel szemben az, hogy még január 3-án utnak indítottak több ártatlan letartóztatott majlátfalvi demokratát Temesvárra, hét katonai kíséretében. A bekísért férfiak a kö-

vetkezők: Tóth János, a község most megválasztott demokrata bírójá, Berta Mátyás, a falubizottság elnöke, Herczeg Illés, az új községi vezetőség pénztárosa, Nyáári Sándor, Farkas János, Tóth Pál, Pozsár Ferenc és Kiss Vendel. Gyalog-szerrel jöttek be karhatalmi fedezet alatt, Temesvárra.

A majlátfalvi esetet a demokrata sajtó nyomban a széles nyilvánosság elé vitte, a demokratikus szervezetek pedig lépéseket tettek az illetékes hatóságoknál. Január 5-én a községbeli lakosok meghallgatására és a történetek tüzetes megvizsgálására — Ciorman Gheorghe dr. temesmegyei prefektus megbízásából is — küldöttség utazott ki Temesvárról Majlátfalvára. A küldöttségben a Kommunista Párt képviselője, Lenes Viktor és a szovjetparancsnokság részéről megfigyelőként kiküldött Aliosa Agaiev alhadnagy mellett Kazinczy János, a Magyar Népi Szövetség bánsági szervezetének titkára és Méliusz József szerkesztő, a MNSz. központi bizottságának tagja is részt vett. A község lakosai a Hangya-szövetkezet helyiségében gyűltek össze, nyilatkozataikat a küldöttség jegyzőkönyvébe foglalta és azt — 62 majlátfalvi lakos aláírásával — eljuttatta az illetékes fórumokhoz. A jegyzőkönyv aláírói között van Cincu Pavel, majlátfalvi román igazgató-tanító is.

meg ki a fasiszta és ki nem fasiszta, hiszen azok a magyar gazdák, akik segédkeztek nyújtottak a bűnös fasiszta csendőrmesterek garázdálkodásában, akik besugással a falubeliek ellen működtek, ezeket az igazi fasisztákat nem tartóztatták le. A fasiszta őrmesterek jól meghatározott politikai célja volt az ország demokratizálódásának megakadályozása és nyíltan hangoztatta, hogy megsemmisíti a faluban a Magyar Népi Szövetséget.

A letartóztatások ellen tiltakozásul a NDA népgyűlést tartott Majlátfalván, amelyen Kazinczy János, a MNSz. központi bizottságának tagja, Lenes Viktor, a Kommunista Párt kiküldöttje és befejezésül Méliusz József, a MNSz. központi bizottságának tagja beszélt.

A népgyűlés tiltakozott a véres események ellen és a bűnösök letartóztatását és megbüntetését követelte.

Felvitatódnak a letartóztatások

A küldöttség ezután új zászlót adott át a falu demokrata magyar népének a Magyar Népi Szövetség központi bizottsága részéről, mert a régi zászlót a fasiszta csendőrmester sárbaiporta és elhurcolta. A küldöttség az egész falu népétől követte az új zászlóval Németh András ravatalát látogatta meg. Az új zászlót a felravatalozott halottra terítették.

A ravatalnál Kazinczy János mondott rövid, megható beszédet.

— Legyen az árván maradt gyermek apja ezután az egész falu — mondotta — az özvegyről pedig Románia egész demokrata magyarsága kell és fog gondoskodni!

A küldöttség ezután a támadás színhelyén tartott szemlét és megtekintette a gránátok és lövésektől felszakított falakat.

A legutóbbi értesülések szerint a lakosság földözése minden tiltakozás ellenére is tovább tart. Majlátfalván a csendőrség sorban tartóztatja le azokat a magyarokat, akik az elhurcolt vezetők helyére álltak.

Eddig tart a „Szabad Szó” beszámolója. A megdöbbentő ügyben feszült érdeklődéssel várjuk a fejleményeket, különösen pedig a befügyminiszter nyilatkozatát és intézkedéseit.

Helyszíni vizsgálat, ahol csak a csendőröket hallgatják ki

A majlátfalvi lakosok nyilatkozata során megállapítást nyert az is, hogy január 5-én — két órával a bizottság megérkezése előtt — Caracas csendőrezredes már helyszíni vizsgálatot tartott, de a terrorizált községbeliek közül senkit sem hallgatott meg, hanem csak a bűnös fasiszta csendőröket.

A csendőrmester, ahelyett, hogy letartóztatná és hadbíróság elé állították volna, még mindig a helyén Majlátfalván van. Megállapította a temesvári bizottság azt is, hogy Groapa csendőrhadnagy a véres események után, január 4-én hajnalban telefonon nyomban kérte a csendőrmestert a faluból való eltávolítását. Ugyanezt kérte Cincu Pavel román igazgató-tanító is már több ízben a multban a csendőrlégió parancsnokságtól. Cincu Pavel kijelentette, hogy a csendőrmester ellensége a népnek, terrorizálja és állandóan rettegésben tartja a falut. Hasonló értelmű nyilatkozatot tett

Ghirghiu dr. vingai orvos is, aki a majlátfalvi helyzetet igen jól ismeri. Az emberek otthon a hátsó szobában, pincékben és vermekben elhúja fölötték az éjszakákat, mert a csendőrmester azzal fenyegetőzött, hogy az egész férfilakosságot elhurcolja és kiirtja.

A január 3-i letartóztatásokat egyébként előre sejtette az őrmester azzal a kijelentésével, hogy „hamarosan bezárja és agyonlövöti majd a Magyar Népi Szövetségbe szervezkedő emberek százaát”. Néhány nap múlva valóban megjelentek a csendőrök Groapa hadnagy vezetésével, körülzárták a falut és megkezdtek a letartóztatásokat. Az volt a fasiszta őrmester és felettesei terve, hogy a falu igazi demokrata vezetőit azzal az ürüggyel tartóztassák le, hogy „fasiszták”. Groapa hadnagy parancsot kapott a légiótól, hogy „a csendőrmester utmutatása alapján tartóztassa le Majlátfalván a fasiszta magyarokat. A hadnagy nem vizsgálta

